

Nepříjemný pohled pro Čechy. Přehled zdražování

- CZ24 News | 15. ledna 2024

ČESKO: Potraviny v loňském roce nezdražovaly jako jediné a Češi výrazně chudli také kvůli růstu energií a nákladům na bydlení. Ceny nájemného v loňském roce meziročně vzrostly o 7,1 %, elektřiny o 43,1 %, zemního plynu o 30,9 %, vodného o 16,3 %, stočného o 28,3 %, tuhých paliv o 26,0 % a tepla a teplé vody o 37,1 %, přičemž zdražování pokračovalo i na konci roku. Právě v posledním čtvrtletí roku výrazněji vyletěly ceny oblečení, obuvi, ubytování i stravování. Jinde v EU však takové problémy většinou neřeší. Srovnání Česka s ostatními státy sedmadvacítka vyznívá hroživě.

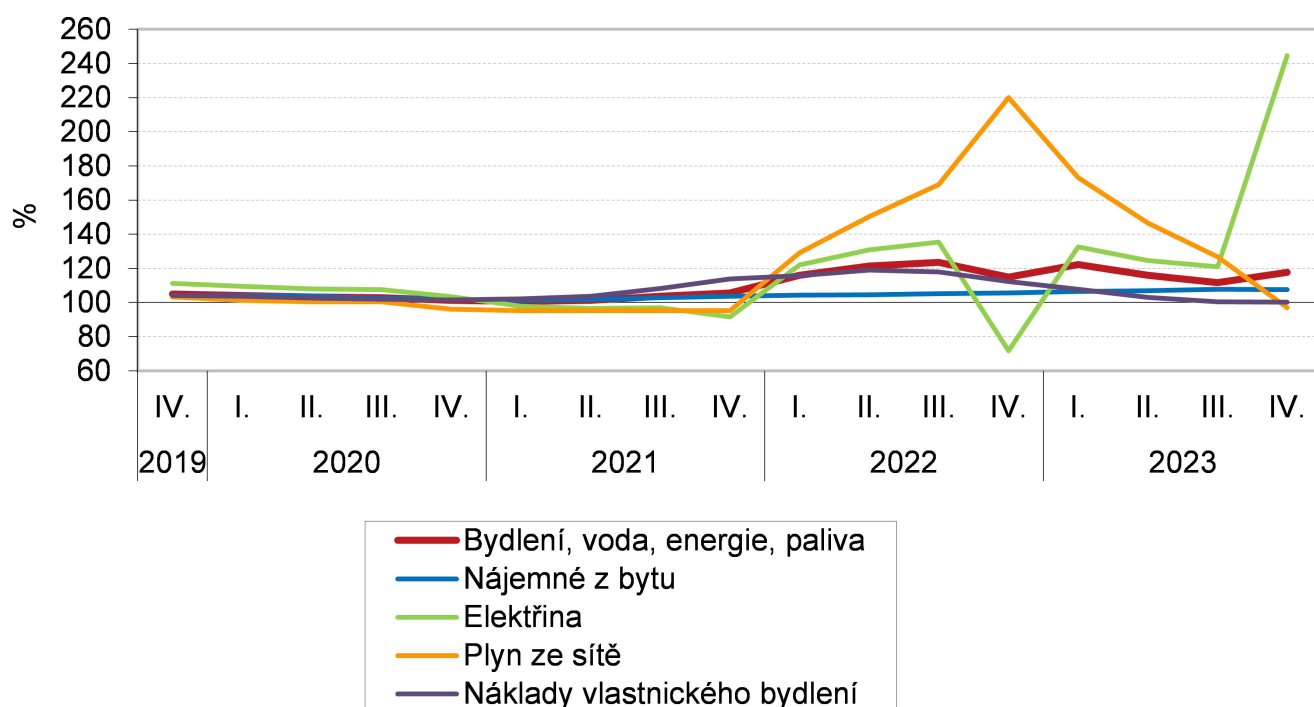
Český statistický úřad (ČSÚ) [uvádí](#), že v meziročním srovnání vzrostly spotřebitelské ceny ve 4. čtvrtletí 2023 o 0,4 procentního bodu méně než ve 3. čtvrtletí loňského roku, což však znamená, že se stále u nás zdražovalo meziročně o 7,6 %.

V posledním čtvrtletí roku poklesly ceny u rekreace a kultury, potravin a nealkoholických nápojů a u bydlení, avšak výrazně zdražovalo oblečení s obuví, ubytování a stravování.

Nejčastějším tématem bylo v loňském roce zdražování potravin, jelikož to je něco, co každý Čech viděl v obchodech už na první pohled. Když se podíváme na jednotlivé potraviny, tak v posledním kvartále loňského roku se zvýšily o 3 % meziročně ceny pekářenských výrobků a obilovin, ovoce zdražilo o 8,2 % a zelenina o 16,6 %. Například brambory jsou dražší až 34,3 %. Klesla však naopak cena masa o 1,5 %, mléka, sýrů a vajec o 7 % a cena cukru poklesla o 15,7 %.

Namísto potravin však Češi chudli nejvíce jinde. Nejvíce totiž meziročně rostly ceny u bydlení. Například elektřina zdražila o 144,6 %, ceny nájemného z bytu vzrostly o 7,5 %, výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 6,2 %, vodného o 16,3 %, stočného o 26,9 %, tuhých paliv o 0,3 %, tepla a teplé vody o 26,4 % a k poklesu cen došlo akorát u zemního plynu, který zlevnil o 3 %.

Indexy spotřebitelských cen (stejně období předchozího roku = 100)

Zdroj: ČSÚ

Pokračoval sice také pokles cen pohonných hmot a olejů, avšak již jen o 6,5 %, kdežto ještě ve 3. čtvrtletí 2023 pokles byl až o 12,4 %. Cena benzínu Natural 95 byla v prosinci podle ČSÚ 36,32 Kč/litr a cena nafty 36,83 Kč/litr.

Zvýšit se měly naopak ceny u alkoholu a tabáku. Tabákové výrobky podražily o 6,9 %, ceny piva vzrostly o 7,3 %, vína o 4,1 % a lihovin o 2,7 %.

Navyšování cen se nazastavilo ani v dalších aspektech života. Zdražilo stravování (až 8,5 %) či ceny ubytovacích služeb, které stouply o 11,9 %. Ceny rekreačních a kulturních služeb stouply o 8,6 % a o 9,7 % se prodražily i dovolené.

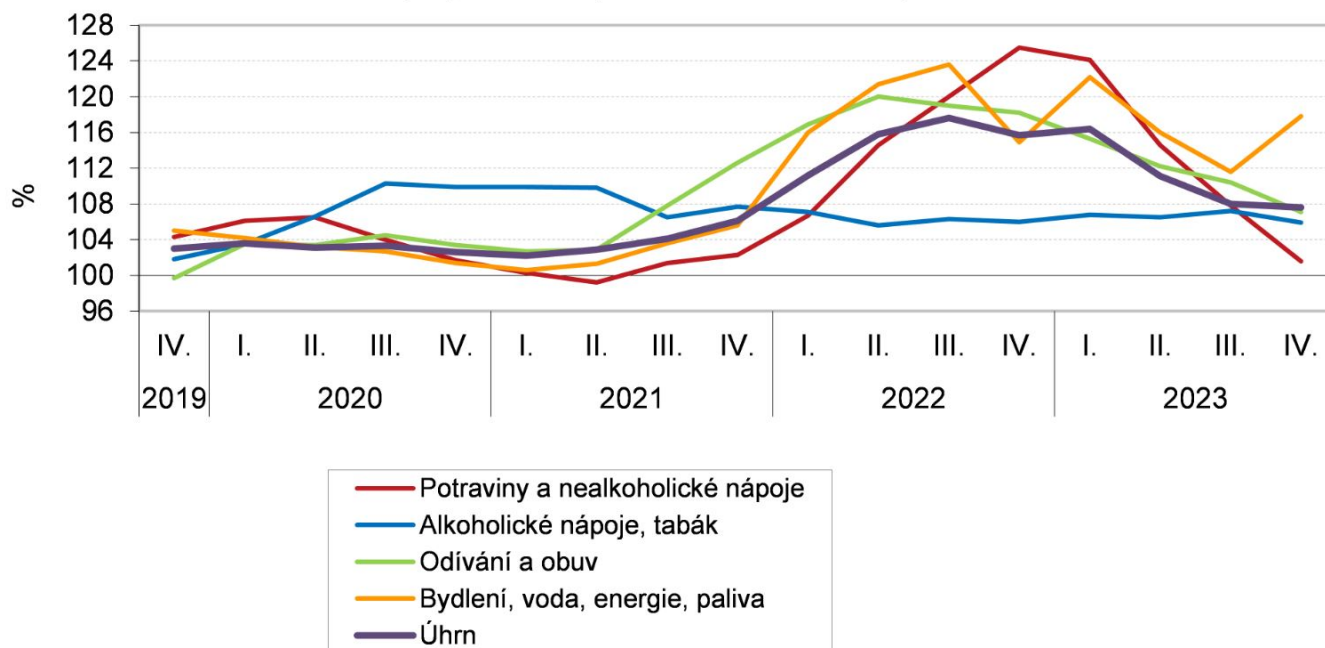
U oblečení pak statistici zjistili zdražení o 7,4 % a nemálo se vyhouply rovněž cenovky u obuvi, jež podražila o 6,3 procenta. A o peníze snadno přišel i ten, kdo vybavoval byt. Ceny nábytku a bytového zařízení vzrostly o 2,3 % a spotřebního zboží pro domácnost o 4,5 %.

Co nejvíc zdražilo v loňském roce?

Jak byl na tom loňský rok z celkového pohledu? Průměrná míra inflace v roce 2023 dosáhla 10,7 %, což bylo o 4,4 % méně než v roce 2022. Snižování cenové hladiny v tomto případě způsobil zejména pokles cen pohonných hmot, ale jinde si již Češi většinou připlatili.

ČSÚ uvádí, že vývoj inflace v roce 2023 byl ovlivněn zejména růstem cen v oddílech bydlení a u potravin a nealkoholických nápojů. V rámci bydlení se zvýšily ceny nájemného o 7,1 %, elektřiny o 43,1 %, zemního plynu o 30,9 %, vodného o 16,3 %, stočného o 28,3 %, tuhých paliv o 26,0 % a tepla a teplé vody o 37,1 %. Náklady vlastnického bydlení pak byly vyšší o 2,8 %.

Indexy spotřebitelských cen (stejně období předchozího roku = 100)

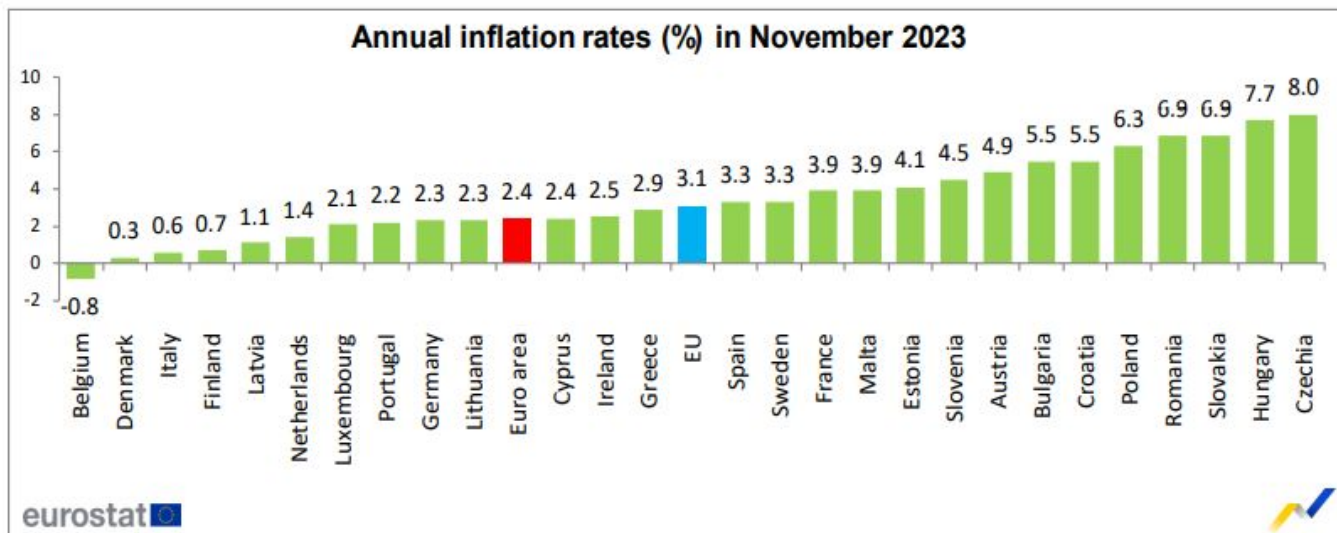

Zdroj: ČSÚ

U potravin pak vzrostly ceny pekárenských výrobků a obilovin o 13,6 %, z toho ceny chleba o 13,9 %. Ceny sýrů a tvarohů byly vyšší o 8,9 %, polotučného trvanlivého mléka o 1,5 %, jogurtů o 8,9 %. Ceny cukru vzrostly o 33,6 % a nealkoholických nápojů o 13,2. Ceny ovoce se zvýšily o 11,0 %, zeleniny o 21,5 a ceny masa byly vyšší o 7,7 % a i vejce zdražily o 22,2 %. Zlevnilo naopak máslo, a to o 18,1 %.

Málokde se zdražovalo tak jako v Česku

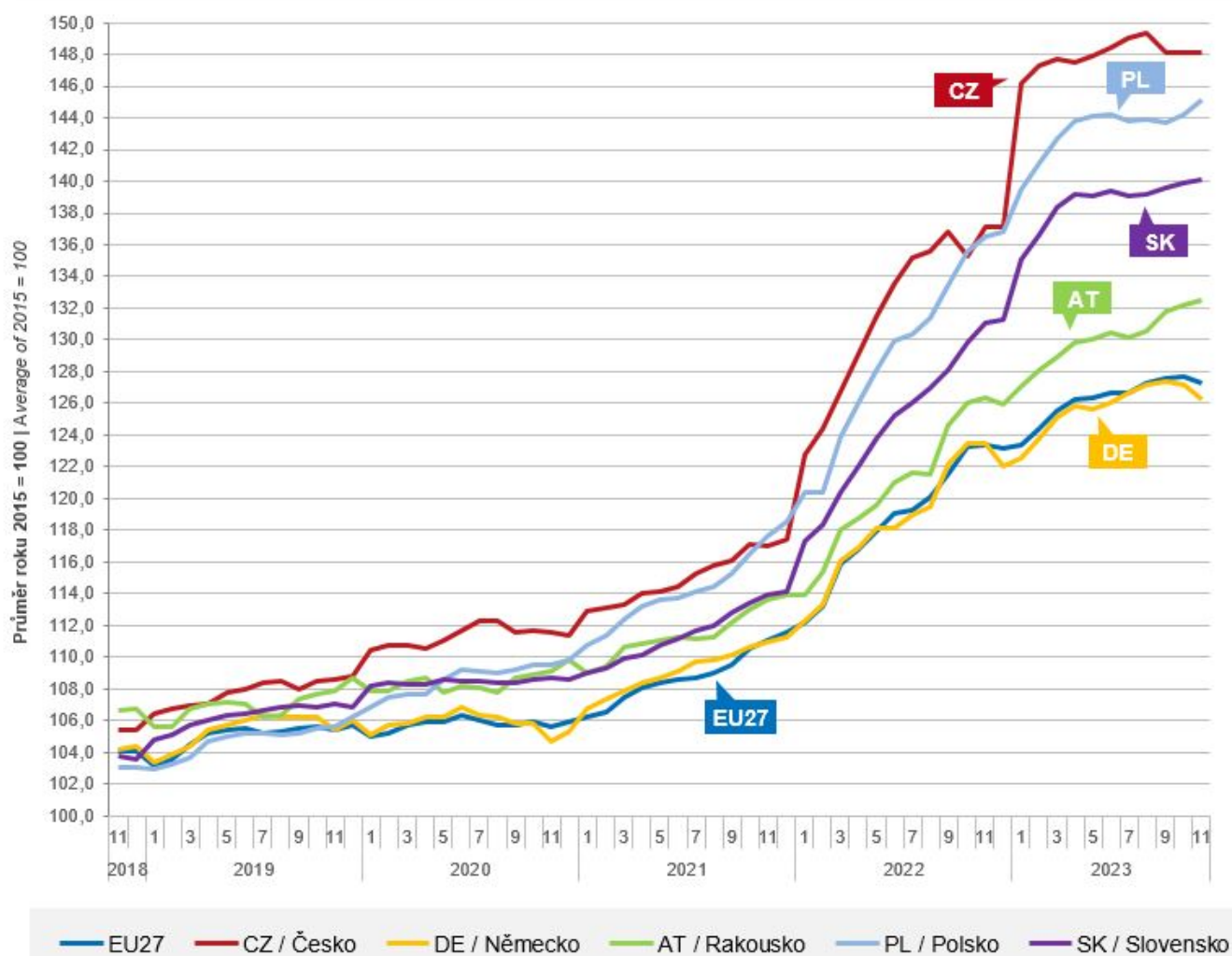
Nepříjemnou zprávou pro obyvatel České republiky je také ta, že u nás [ceny rostly](#) daleko výraznějším tempem než ve většině evropských států. Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP) vykazuje pokles z listopadových 8 procent na prosincových 7,6 %. Právě v listopadu byla tato hodnota nejhorší ze všech 27 členských zemí Evropské unie a naopak nejlépe na tom byla Belgie, kde ceny klesly o 0,4 procenta. A byť do údajů z Česka zasáhlo ovlivnění skrze úsporný tarif, vysoký růst cen nad unijním průměrem byl znatelný [již po několika předchozích měsících](#) a – byť bychom nepatřili na úplný vrchol – stále bychom se zařadili mezi země EU s nejvyšším růstem cen.

Zdroj: Eurostat

Ze zemí platících eurem na tom pak bylo nejhůře Slovensko, které vykázalo meziroční růst indexu cen dle HICP v prosinci o 6,6 %. Nejnižší byla meziroční změna HICP v prosinci v Belgii a Itálii (shodně 0,5 %) a sousední Německo zaznamenalo meziročně změnu HICP o 3,8 %.

Harmonizovaný index spotřebitelských cen – mezinárodní srovnání Harmonized Index of Consumer Prices – International comparison

Zdroj: ČSÚ

Inflation rates (%) measured by the HICP

	Annual rate							Monthly rate
	Nov 22	Jun 23	Jul 23	Aug 23	Sep 23	Oct 23	Nov 23	Nov 23
Euro area	10.1	5.5	5.3	5.2	4.3	2.9	2.4	-0.6
EU	11.1	6.4	6.1	5.9	4.9	3.6	3.1	-0.4
Belgium	10.5	1.6	1.7	2.4	0.7	-1.7	-0.8	-0.1
Bulgaria	14.3	7.5	7.8	7.5	6.4	5.9	5.5	0.2
Czechia	17.2	11.2	10.2	10.1	8.3	9.5	8.0	0.0
Denmark	9.7	2.4	3.2	2.3	0.6	-0.4	0.3	-0.4
Germany	11.3	6.8	6.5	6.4	4.3	3.0	2.3	-0.7
Estonia	21.4	9.0	6.2	4.3	3.9	5.0	4.1	0.0
Ireland	9.0	4.8	4.6	4.9	5.0	3.6	2.5	-0.9
Greece	8.8	2.8	3.5	3.5	2.4	3.8	2.9	-1.1
Spain	6.7	1.6	2.1	2.4	3.3	3.5	3.3	-0.5
France	7.1	5.3	5.1	5.7	5.7	4.5	3.9	-0.2
Croatia	13.0	8.3	8.0	8.4	7.4	6.7	5.5	-0.4
Italy	12.6	6.7	6.3	5.5	5.6	1.8	0.6	-0.6
Cyprus	8.1	2.8	2.4	3.1	4.3	3.6	2.4	-1.5
Latvia	21.7	8.1	6.6	5.6	3.6	2.3	1.1	-0.1
Lithuania	21.4	8.2	7.2	6.4	4.1	3.1	2.3	-0.4
Luxembourg	7.3	1.0	2.0	3.5	3.4	2.1	2.1	-0.6
Hungary	23.1	19.9	17.5	14.2	12.2	9.6	7.7	0.0
Malta	7.2	6.2	5.6	5.0	4.9	4.2	3.9	-2.9
Netherlands	11.3	6.4	5.3	3.4	-0.3	-1.0	1.4	-1.5
Austria	11.2	7.8	7.0	7.5	5.8	4.9	4.9	0.2
Poland	16.1	11.0	10.3	9.5	7.7	6.3	6.3	0.6
Portugal	10.2	4.7	4.3	5.3	4.8	3.2	2.2	-1.0
Romania	14.6	9.3	8.9	9.3	9.2	8.3	6.9	-0.1
Slovenia	10.8	6.6	5.7	6.1	7.1	6.6	4.5	-0.8
Slovakia	15.1	11.3	10.3	9.6	9.0	7.8	6.9	0.2
Finland	9.1	4.1	4.2	3.1	3.0	2.4	0.7	-0.5
Sweden	10.1	6.3	6.3	4.5	3.7	4.0	3.3	0.2
Iceland	7.0	8.0	7.5	8.3	8.5	7.6	7.4	-0.1
Norway	7.3	6.8	5.6	4.9	2.8	3.7	4.5	0.7
Switzerland	2.9	1.8	2.1	1.9	2.0	2.0	1.6	-0.5

Source dataset: [prc_hicp_manr](#)

Zdroj: Eurostat

[ZDROJ](#)